

WERKPLAN
ZUIDWESTELIJKE DELTA 2026

AAN DE SLAG MET HET UITVOERINGSPROGRAMMA ZUIDWESTELIJKE DELTA 2050

INHOUDSOPGAVE

1.	Basis voor ons werk in 2026.....	3	5.	Communicatie en participatie	11
2.	Ontwikkelingen en accenten	4	6.	Begroting.....	12
2.1	Totstandkoming Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050	4	7.	Organisatie	13
2.2	Deltaprogramma	5			
2.3	Uitvoeringsagenda 2027-2032.....	5			
2.4	Kennisagenda Zuidwestelijke Delta.....	6			
3.	Verder werken aan de deltatema's.....	7	Bijlage 1:	Jaarplanning Zuidwestelijke Delta 2026.....	14
3.1	Zoetwater	8	Bijlage 2:	Communicatie- en participatiestrategie	
3.2	Waterveiligheid	8		Zuidwestelijke Delta 2026	17
3.3	Ecologie en waterkwaliteit.....	8			
3.4	Ruimtelijke adaptatie	9			
4.	Samenwerking Zuidwestelijke Delta.....	10			
4.1	Overleggen.....	10			
4.2	Bestuurlijke samenwerking	10			
4.3	Evaluatie Bestuursovereenkomst.....	10			

1. BASIS VOOR ONS WERK IN 2026

In het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta van 28 mei 2026 wordt het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050: Op weg naar de Delta 2.0 samen met de herijkte Voorkeursstrategie van het Deltaprogramma aangeboden ter (voorlopige) vaststelling. Dit Uitvoeringsprogramma vormt de basis voor de partners om de komende zes jaar samen te werken. Het laat zien hoe we van 2027-2032 concreet aan de slag gaan voor de ambitie van de Zuidwestelijke Delta om in 2050 de eerste klimaatbestendige delta ter wereld te zijn.

Met de afronding van de tweede herijking van de Delta-beslissingen en Voorkeursstrategieën van de deelgebieden wordt de basis gelegd voor de volgende zesjaarlijkse periode van het Deltaprogramma. Naast deze tweede herijking komt in 2026 het Natuurplan in het kader van de Europese Natuurherstelverordening tot stand.

Zorgdragen voor een goede doorwerking van het Delta-programma in de regio is een belangrijke opdracht voor het samenwerkingsverband. Afspraken hiervoor liggen vast in de Bestuursvereinkomst Samenwerkingsverband Zuidwestelijke Delta 2022-2027 (SOK). De dagelijkse uitvoering wordt opgepakt door het Programmteam onder leiding van een programmamanager. Het Programmteam heeft dit Werkplan Zuidwestelijke Delta 2026 opgesteld. Hierin staat waarmee we als Zuidwestelijke Delta in 2026 concreet aan de slag gaan.

2. ONTWIKKELINGEN EN ACCENTEN

2.1 Totstandkoming Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050

In het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 zijn de strategische keuzes voor de drie hoofddoelen klimaatbestendig en veilig, ecologisch veerkrachtig en economisch vitaal integraal uitgewerkt. Het Uitvoeringsprogramma bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat de Integrale Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta 2050 met onze strategie en visie voor de toekomst. In het tweede deel staat hoe we onze visie en strategie concreet vormgeven in de periode 2027-2032.

Keuzes zijn nodig. Het Uitvoeringsprogramma laat zien hoe, met welke focus en op welke urgente onderwerpen de partners in de regio de komende zes jaar samen willen werken aan onze ambitie. Het geeft inzicht in de stappen die nodig zijn op weg naar de derde herijking van het Deltaprogramma. Hiermee bereiden we keuzes voor die nodig kunnen zijn voorbij de houdbaarheid en oprekbaarheid van de huidige strategie. Het gaat hier om keuzes gericht op een klimaatrobuuste toekomst voorbij 2050.

Het Programmteam schrijft samen aan het Uitvoeringsprogramma en werkt verschillende versies steeds verder op. Deze versies brengen we in de vergaderreeks van het samenwerkingsverband (Voortgangsoverleggen – Beleidsteam – Regioteam – Gebiedsoverleg). Zo scherpen we de inhoud steeds verder aan. De uiteindelijke teksten zijn voorzien van een redactieslag en zijn digitaal toegankelijk qua structuur. Ook wordt het Uitvoeringsprogramma (digitaal toegankelijk) vormgegeven inclusief foto's en visuals. Deze versie staat in het Gebiedsoverleg van 28 mei op de agenda.

2.2 Deltaprogramma

In september 2026 publiceert het Deltaprogramma op basis van de tweede herijking de aangepaste Deltabeslissingen en Voorkeursstrategieën van de deelgebieden. Hiervoor zijn in landelijke samenhang keuzes gemaakt om Nederland blijvend te beschermen tegen overstromingen, wateroverlast te beperken en de zoetwaterbeschikbaarheid te borgen. De Integrale Voorkeursstrategie voor de Zuidwestelijke Delta is onderdeel hiervan. Het is naast de uitvoering van huidige maatregelen een start voor de verdere voorbereiding op de langere termijn. Voor dit laatste stelt het Deltaprogramma een zogenaamde Ontwikkelagenda op. Vanuit de Zuidwestelijke Delta haken we daarbij aan vanuit onze ambitie met inbreng van regionale kennis. Dat doen we via de Kennisagenda Zuidwestelijke Delta 2027-2032, waarvan de Ontwikkelagenda van het Deltaprogramma onderdeel is (zie verder paragraaf 2.4).

In 2026 staan voor ons de volgende activiteiten op de agenda voor het Deltaprogramma:

- Opleveren synthesesrapport tweede herijking Integrale Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta.
- Bijdragen aan de tekst voor het Deltaprogramma 2027 voor de Zuidwestelijke Delta en conceptteksten voor het Nationaal Water Programma (NWP).
- Bijdragen leveren voor de borging en doorwerking in afspraken en beleid van Rijk (NWP) en regio (Omgevingsvisies).
- Deelname aan landelijke overleggen en trajecten van het Deltaprogramma. Het gaat hierbij om: het Programmamanagersoverleg, tweede herijking (samenhang en verbinding, review), de Ontwikkelagenda Deltaprogramma en het Coördinatieteam Deltabeslissing Grote Rivieren en Delta's.

- Voorbereiden van de bestuurder(s) voor deelname aan de Stuurgroep Deltaprogramma en de Inter Bestuurlijke Overleggen (IBO) Deltaprogramma en het Bestuurlijk Platform Zoetwater (BPZ).
- Een voorstel indienen voor zoetwatermaatregelen voor het Deltaplan 2028-2033 (zie verder paragraaf 3.1).

2.3 Uitvoeringsagenda 2027-2032

Deel 2 van het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 is de Uitvoeringsagenda 2027-2032. Hierin geven we een aanzet voor programmering en staat waarmee we concreet aan de slag gaan in de periode 2027-2032. De Uitvoeringsagenda is de uitsnede van activiteiten, projecten en onderzoeken die lopen of starten in de periode 2027-2032. Hiermee voeren we samen met de (coalities) van partners de Integrale Voorkeursstrategie concreet uit. Onderdelen zijn onder andere de aanpak via zes actiegerichte focuspunten en de gebiedsaanpak.

De zes focuspunten zijn:

1. Robuuste verbindingen
2. Van lijnen naar zones
3. Sponsoring vergroten
4. Dynamische Deltanatuur
5. Weerbaar tegen weersextremen
6. Volkerak-Zoommeer als sleutelgebied

Wat gaan we doen in 2026?

- We onderzoeken de inhoudelijke wisselwerking tussen de thematische bouwstenen voor zoetwater, waterveiligheid en ecologie en waterkwaliteit. We benoemen daarbij de signaleerde kansen, schuur- en knelpunten.

- We maken een roadmap voor de komende zes jaar met mijlpalen en producten. Zo kunnen we ook monitoren.
- We houden een overzicht bij van projecten, initiatieven en onderzoeken per gebied die laat zien waarmee we naar 2050 bewegen.
- Met de focuspunten laten we zien hoe we de visie en strategie van de Zuidwestelijke Delta concreet vormgeven. Ze bevatten daarom actuele projecten en nieuwe initiatieven. Per focuspunt maken we een plan van aanpak voor de komende zes jaar.
- We werken de gebiedsaanpak voor de komende zes jaar verder uit. We maken concreet hoe we als Zuidwestelijke Delta in gebieden en voor gebiedsprocessen van meerwaarde zijn.
- We maken concreet hoe we omgaan met lokale initiatieven.
- Dit jaar nemen we de volgende stap in het Langetermijnperspectief Volkerak-Zoommeer. In het Gebiedsoverleg van 12 maart staat hiervoor een voorstel op de agenda.
- We bereiden de opdracht voor de Langetermijnverkenning voor om nieuwe strategieën voor de Zuidwestelijke Delta te verkennen.
- Gericht op de Langetermijnverkenning wordt de ruimtevraag scherper in beeld gebracht. In 2026 starten we hiervoor een eerste verkenning.
- Gekoppeld aan de Kennisagenda verkennen we in 2026 hoe een digitale basis van de Zuidwestelijke Delta kan ondersteunen.

2.4 Kennisagenda Zuidwestelijke Delta

De Zuidwestelijke Delta wil in 2050 een klimaatbestendig veilige, economisch vitale en ecologisch veerkrachtige delta zijn. Om deze ambitie te realiseren is een stevige, samenhangende kennisbasis essentieel. In 2026 werken het Gebieds-overleg Zuidwestelijke Delta, het Delta Climate Center (DCC) en Deltares daarom samen in het project Kenniscoördinatie. Deze samenwerking is gericht op het versterken van de kennisinfrastructuur voor de periode 2027–2032.

De drie organisaties werken via de kenniscoördinator samen aan de gemeenschappelijke doelen, maar wel met behoud van eigen verantwoordelijkheden. De gezamenlijke doelen zijn:

- Het ontwikkelen van een generieke en toegankelijke structuur voor het ontsluiten van lopende en aankomende kennistracten.
- Het standaardiseren van werkwijzen voor kennisagenda's.
- Het vergroten van vindbaarheid en samenhang van kennis voor de regio.

Daarnaast heeft elke organisatie haar eigen specifieke doelen. Voor de Zuidwestelijke Delta betreft dit onder meer het opstellen van de Kennisagenda Zuidwestelijke Delta 2027–2032. De Ontwikkelagenda van het Deltaprogramma is hier onderdeel van. Deze specifieke doelen zijn dus geen gezamenlijke doelen. Het DCC of Deltares is dan ook niet verantwoordelijk voor de Zuidwestelijke Delta-producten, en andersom. De kenniscoördinator verbindt nadrukkelijk wel de processen en inzichten.

In 2026 wordt de kennisprogrammering opgezet langs de vier thema's: waterveiligheid, zoetwaterbeschikbaarheid, ecologie en waterkwaliteit, ruimtelijke adaptatie, de zes focuspunten en de integrale aanpak voor de Rijn- Maas- Scheldemonding. Deze programmatische aanpak is noodzakelijk om te bepalen:

1. Welke kennis nodig is voor beleids- en uitvoeringskeuzes in 2027–2032 en de derde herijking van de Voorkeursstrategie van het Deltaprogramma.
2. Welke kennis reeds beschikbaar is, zoals documenten, modellen, databronnen en experts.
3. Welke kennis ontbreekt en prioriteit heeft voor besluitvorming.
4. Welke kennis al in onderzoek is. Die dus niet opnieuw geprogrammeerd hoeft te worden, maar wel gevolgd moet worden.
5. Welke onderzoeken nog ontbreken en nodig zijn op te nemen in de Kennisagenda.

Naar een versterkte kennisinfrastructuur

Er is veel kennis beschikbaar, maar deze is vaak nog versnipperd, moeilijk vindbaar of onvoldoende gekoppeld. Daarnaast lopen veel onderzoeken parallel zonder dat er een goed overzicht

beschikbaar is. In 2026 bouwen we daarom verder aan een versterkte kennisinfrastructuur die inzicht biedt in:

- Beschikbare kennis in mensen, netwerken en bronnen.
- Lopend en aankomend onderzoek in de regio en bij nationale programma's.
- Koppelingen met focuspunten, deelgebieden en Rijn- Maas- Scheldemonding.
- Kansen voor implementatie, opschaling en innovatie.

Aan het einde van 2026 leveren we:

- Een Kennisagenda 2027–2032 met prioriteit te programmeren onderzoek.
- Een dynamisch overzicht van beschikbare kennisbronnen.
- Een overzicht van lopende en aankomende onderzoeken.
- Een methodische basis voor kennisprogrammering richting de periode 2033–2050.

Binnen deze Kennisagenda staat “leren om te implementeren” centraal: kennis wordt niet verzameld om op de plank te leggen, maar om direct bij te dragen aan uitvoering, opschaling en de Delta 2.0.

3. VERDER WERKEN AAN DE DELTATHEMA'S

De drie bestaande Voortgangsoverleggen Zoetwater, Waterveiligheid en Ecologie en waterkwaliteit vormen een belangrijke basis voor de concrete uitvoering van de strategie binnen de Zuidwestelijke Delta. De leden ontmoeten elkaar, wisselen informatie uit, dragen inhoudelijk bij aan documenten en bereiden voor het Gebiedsoverleg standpunten voor. Op deze manier werken we verder aan de deltathema's.

De Voortgangsoverleggen vergaderen gemiddeld zes keer per jaar (fysiek of online). Voor 2026 staan ook twee gezamenlijke Voortgangsoverleggen gepland om de integraliteit te bewaken.

De ambitie is en blijft om de doe- en denkkraft van de Voortgangsoverleggen te vergroten. Dat vraagt om betrokkenheid en inzet van alle deelnemers. Een andere ambitie is om een vierde voortgangsoverleg te starten voor Ruimtelijke adaptatie. Beide ambities zijn gespreksonderwerp voor het Directeurenoverleg. Dit overleg ondersteunt het Programmateam.

In dit hoofdstuk staat per thema welke activiteiten de leden van de drie Voortgangsoverleggen in 2026 oppakken. Een nog op te richten werkgroep pakt de acties in paragraaf 3.4 "Ruimtelijke adaptatie" op. Het Programmateam draagt zorg voor het voorleggen van inhoudelijke producten aan het Gebiedsoverleg en het uitdragen ervan.

3.1 Zoetwater

- Het Voortgangsoverleg Zoetwater stelt een “Zoetwaterkalender” op. Hiermee houden we overzicht op de voor zoetwater relevante momenten en beslismomenten inclusief de bestuurlijke overleggen en de planning van de te agenderen onderwerpen in het Gebiedsoverleg.
- In 2026 wordt vanuit het Deltaprogramma Zoetwater gewerkt aan herijking van de Deltabeslissing Zoetwater als onderdeel van de herijking van het Deltaprogramma. Onderdelen van de herijking van de Deltabeslissing Zoetwater zijn het advies over de waterverdeling (herstel rivierbodempligging), concretisering van (landelijke) doelen en (een procesvoorstel voor) regionale doelen.
- Voor het Deltaplan 2028-2033 dienen we een voorstel in voor zoetwatermaatregelen waarvoor voldoende regionale financiering is. Dit pakket wordt na goedkeuring door het Gebiedsoverleg uiterlijk eind 2026 voorgelegd aan het Bestuurlijk Platform Zoetwater.
- Het Voortgangsoverleg levert inhoudelijke bijdragen aan de herijking van het Deltaprogramma Zoetwater en het Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta en adviseert de bestuurder die namens het Gebiedsoverleg in het Bestuurlijk Platform Zoetwater (het bestuurlijk overleg van het Deltaprogramma Zoetwater) deelneemt.
- De uitvoering van fase 2 van het Deltaplan Zoetwater (2022-2027) wordt door de betrokken partijen voortgezet, besproken en richting het Gebiedsoverleg en het Deltaprogramma Zoetwater gerapporteerd. Denk hierbij aan projecten als “Wolphaartswater”, pilots om de zelfvoorzienendheid te vergroten en “Water tussen Wal en Schelde”.
- Voordat we starten met het definiëren van regionale doelen, werken we eerst aan de feitenbasis: we maken een overzicht van het zoetwatergebruik in onze regio. Het hiervoor

benodigde inzicht in geografische spreiding van verschillende zoetwatergebruikers (zoals de categorieën uit de verdringingsreeks), hun huidige zoetwatergebruik en/of -behoeften en zo mogelijk inschattingen van toekomstige behoeften.

3.2 Waterveiligheid

- Het voortgangsoverleg Waterveiligheid stelt een “Waterveiligheidskalender” op. Hiermee houden we overzicht op de voor waterveiligheid relevante momenten en beslismomenten inclusief de bestuurlijke overleggen en de planning van de te agenderen onderwerpen in het Gebiedsoverleg.
- We geven uitvoering aan de Waterveiligheidsfilosofie. Dat doen we onder andere door inzichtelijk te krijgen hoe we de toolbox gaan vullen. En wellicht kunnen we daar al een eerste invulling aan geven. We dragen de Waterveiligheidsfilosofie actief uit richting de verschillende bestuurlijke tafels van waterschappen, provincies en gemeenten.
- We werken aan de concretisering van het focuspunt Van lijnen naar zones (meerlaagse veiligheid).
- We maken inzichtelijk of het fenomeen buitendijks bouwen extra aandacht behoeft binnen de Zuidwestelijke Delta.
- We leveren input aan het Uitvoeringsprogramma 2050, zowel aan de Voorkeursstrategie als de Uitvoeringsagenda.
- We dragen actief bij aan de opzet en voorbereidingen om in 2027 de uitwerking van de vier denkrichtingen uit het Kennisprogramma Zeespiegelstijging voor de Zuidwestelijke Delta vorm te geven.
- We verruimen onze kennis op het gebied van de programma’s Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en Kaderrichtlijn Water (KRW) en zoeken de verbinding met thema Zoetwater. Dit doen we onder andere

door met de andere Voortgangsoverleggen twee gezamenlijke bijeenkomsten te organiseren.

3.3 Ecologie en waterkwaliteit

- Het Voortgangsoverleg Ecologie en waterkwaliteit stelt een “Ecologie en waterkwaliteit-kalender” op. Hiermee houden we overzicht op de voor ecologie en waterkwaliteit relevante momenten en beslismomenten. Inclusief de bestuurlijke overleggen over het thema ecologie en waterkwaliteit en de planning van de te agenderen onderwerpen in het Gebiedsoverleg.
- Het jaar 2026 is een belangrijk jaar voor de financiering vanuit verschillende programma’s. Zowel voor de PAGW als voor de KRW zal besluitvorming plaatsvinden en voor Natura 2000-beheerplannen wordt besluitvorming voorbereid. Dit zal in het Voortgangsoverleg besproken worden en indien nodig van advies worden voorzien voor het Gebiedsoverleg.
- In 2026 zal het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) het concept Natuurplan (uitwerking Natuurherstelverordening (NHV)) publiceren. Het Voortgangsoverleg zal het Natuurplan bespreken en op relevantie voor het Gebiedsoverleg beoordelen en voorzien van advies.
- De voortgangsrapportage PAGW zal besproken en doorgeleid worden naar het Gebiedsoverleg. De PAGW-organisatie stelt de voortgangsrapportage op.
- Het Voortgangsoverleg is betrokken bij het werken vanuit de zes focuspunten.
- Voor de twee gezamenlijke bijeenkomsten brengt het Voortgangsoverleg de ecologische thema’s in. Bijvoorbeeld de verstrengeling van Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), PAGW, Natura 2000, KRW en het Maatregelen-

pakket Zoetwater. Ook de denkrichtingen uit het Kennisprogramma Zeespiegelstijging inclusief de nieuwste richting (Meegroeien) kunnen hierbij een thema zijn.

- Twee keer organiseren we een brede bijeenkomst over het thema Ecologie en waterkwaliteit. We overwegen of deze kunnen samenvallen met de Werkconferentie op 1 juli en/of de Gebiedsconferentie op 8 oktober.

3.4 Ruimtelijke adaptatie

- Inrichten van een tijdelijke werkgroep Ruimtelijke adaptatie. Als onderdeel van de evaluatie wordt een voorstel uitgewerkt of een extra voortgangsoverleg op dit thema nodig is.
- We stellen een “Ruimtelijke adaptatie-kalender” op. Hiermee houden we overzicht op de voor ruimtelijke adaptatie relevante momenten en beslismomenten inclusief de bestuurlijke overleggen en de planning van de te agenderen onderwerpen in het Gebiedsoverleg.
- Er vindt afstemming en uitwisseling plaats van de drie inliggende werkregio's Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Denk hierbij bijvoorbeeld aan de analyse van de resultaten van de drie provinciale bovenregionale stresstesten.
- We bereiden ons voor op de strategie voor Ruimtelijke adaptatie voor de volgende Deltaprogrammaperiode (2027 – 2032). De tijdelijke werkgroep bereidt de uitvraag voor om een externe partij in te schakelen om de bouwsteen Ruimtelijke adaptatie uit te werken.
- We onderzoeken de haalbaarheid van een structurele samenwerking die aan de slag gaat met het thema Ruimtelijke adaptatie, inclusief het focuspunt Weerbaar tegen weersextremen. Hiermee maken we inzichtelijk welke bijdrage er wordt verwacht van de partners op dit thema. We doen een voorstel aan het Gebiedsoverleg in december 2026.

4. SAMENWERKING ZUIDWESTELIJKE DELTA

4.1 Overleggen

De Zuidwestelijke Delta is een programma waarin nieuwe informatie ingebracht wordt, kennisontwikkeling plaatsvindt, inzichten worden gedeeld en vanuit een grote ambitie samen ontwikkeld en uitgevoerd wordt. Met 30 samenwerkingspartners vraagt dat de nodige afstemming. Daarom organiseert het Programmteam in 2026 elk kwartaal een overlegreeks voor achtereenvolgens het Beleidsteam, het Regioteam en het Gebiedsoverleg. Parallel hieraan lopen de Voortgangsoverleggen en het Directeurenoverleg.

Bijlage 1 bevat de jaarplanning van de overleggen binnen ons samenwerkingsverband en de data van de Stuurgroep Deltaprogramma en het Bestuurlijk Platform Zoetwater.

Naast deze reguliere overleggen organiseren we tussendoor momenten om onderwerpen te introduceren of uit te diepen. In 2026:

- Maken we begin van het jaar een jaarplanning voor het Regioteam.
- Organiseren we voor het Regioteam in ieder geval een themabijeenkomst over de Deltabeslissing Grote Rivieren en Delta's.
- Organiseren we op 1 juli een Werkconferentie voor alle aangesloten partners. Hier brengen we alle overlegverbanden bij elkaar.
- Maken we een plan hoe we het Gebiedsoverleg en het Regioteam meenemen in de Langetermijnverkenning. Denk hierbij aan een masterclass Werken aan Langetermijnopgaven en een dialoog over verbreding van het perspectief op Brede Welvaart.

4.2 Bestuurlijke samenwerking

Bestuurlijke ontmoeting

In 2026:

- Organiseren we voor de derde keer een bestuurlijke ontmoeting met het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden.
- Wordt in het kader van de Deltabeslissing Grote Rivieren en Delta's door Ruimte voor de Rivier 2.0 een tweede bestuurlijk gesprek georganiseerd.
- Nodigen we de relevante ministers uit voor een werkbezoek aan de Zuidwestelijke Delta.
- Initiëren we de kennismaking met Vlaanderen en het Deltaprogramma Hollandse Kust.

Gemeenteraadsverkiezingen

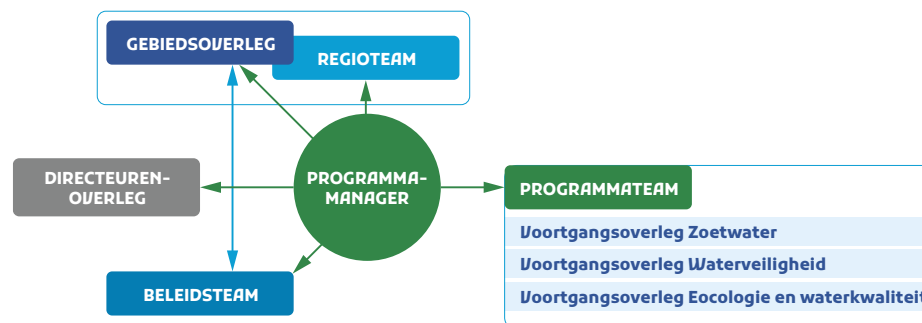
Op 18 maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Dat betekent dat de bestuurlijke invulling vanuit de gemeenten in het Gebiedsoverleg en het Regioteam kan wijzigen. De eventuele nieuwe wethouders zullen ingewerkt en bijgepraat worden over onze opgaven en samenwerking. Tevens zal de samenstelling van de gemeenteraden wijzigen. De nieuwe raadsleden zullen in het tweede kwartaal via een

nieuwsflits geïnformeerd worden over de Zuidwestelijke Delta. De voorbereiding op de nieuwe samenwerking vanaf 1 januari 2028 is hierin een belangrijk onderdeel.

4.3 Evaluatie Bestuursovereenkomst

In 2026 voeren we een externe evaluatie uit van de huidige bestuurlijke samenwerking zoals die is vastgelegd in de SOK. Eind 2026 wordt een eerste voorstel aan de nu samenwerkende partners voorgelegd met keuzes voor een vervolg op de samenwerking Rijk-regio na 2027.

De samenwerking Zuidwestelijke Delta is nu nog geënt op de Voorkeursstrategie van 2021-2026 en de Gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta 2050. De looptijd van de SOK eindigt op 31 januari 2027. Met het vaststellen van de nieuwe Integrale Voorkeursstrategie en het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 gaan we een nieuwe periode van samenwerking in. Dit jaar zullen we de huidige samenwerking evalueren en een voorstel maken voor de aanpassing ervan. In 2027 werken we dat verder uit in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

5. COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 is een uitnodiging aan overheden, ondernemers, kennisinstellingen en inwoners om samen verder te bouwen aan de toekomst van de delta. De communicatie- en participatie-aanpak heeft als doel de partners en het bredere netwerk actief betrokken te houden en richt zich op verbinding, eigenaarschap en het concreet invullen van een gezamenlijke koers richting 2050. In de geactualiseerde communicatie- en participatiestrategie (zie bijlage 2) staat hoe we hier in 2026 invulling aan geven.

In 2026:

- Publiceren we het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050, nemen we de partners en stakeholders actief mee via interactieve sessies en informeren we de bredere Zuidwestelijke Delta-community. We communiceren specifiek over onderdelen zoals de aanpak op thema's en focuspunten.
- Gaan we verder aan de slag met de toekomst met het Uitvoeringsprogramma als koers. We organiseren een interactieve aftrap tijdens de Gebiedsconferentie op 14 oktober. Onze hoofdboodschap: we bouwen samen aan de Delta 2.0 en presenteren de eerste toekomstbeelden / langetermijnperspectieven rond de herdenking van 75 jaar Watersnoodramp in 2028.
- Informeren en faciliteren we de Zuidwestelijke Delta-community via een mix van communicatiemiddelen. We publiceren 4x per jaar onze nieuwsbrief, zorgen voor online zichtbaarheid op onze socialmediakanalen, actualiseren doorlopend de website, waaronder ook de toolkit, ontwikkelen visuals en video(-animaties) en presenteren ons via middelen van het Deltaprogramma zoals Deltanieuws.
- Intensiveren we de samenwerking met partners ook op communicatievlak. We bundelen de krachten op het gebied van bijvoorbeeld kennis en bewustwording. We geven partners en initiatieven het podium en maken helder hoe we samen aan de toekomst werken en wat ieders rol is.

6. BEGROTING

In 2026 is een bedrag van € 895.000 als werkbudget beschikbaar. Hiervan is € 150.000 overloop vanuit 2025.

Dit werkbudget wordt als volgt ingezet:

- In 2026 is een bedrag van € 90.000 voorzien voor de uitvoering van de evaluatie van de samenwerking. Onderdeel van deze opdracht is een voorstel voor een (ver-) nieuw(d)e overeenkomst met ingang van 1 januari 2028.
- In 2026 is een bedrag van € 300.000 voorzien voor de ondersteuning rond communicatie en participatie. Het huidige contract loopt tot 31 juli 2027 en wordt in de eerste helft van 2027 opnieuw aanbesteed. De voorbereiding hiervoor start na de zomer van 2026.
- In 2026 is voor de Kennisagenda Zuidwestelijke Delta een bedrag van € 52.000 voorzien voor de inhuur van de kenniscoördinator. Deze Kennisagenda is een samenwerking van Deltares, DCC en de Zuidwestelijke Delta.

Het resterende bedrag van € 450.000 wordt ingezet voor de uitvoering van de genoemde activiteiten uit dit Werkplan 2026.

Alle genoemde bedragen zijn inclusief btw.

7. ORGANISATIE

In 2026 werken we als Programmateam met alle aan de samenwerking gekoppelde partijen en overlegverbanden toe naar een nieuwe uitvoeringsperiode van de Zuidwestelijke Delta. Daarop afgestemd vernieuwen we de afspraken van de samenwerkende partners om samen te werken aan de ambitie van de Zuidwestelijke Delta.

Eind 2026 belichten we na de externe evaluatie de programmaopzet voor de periode 2027-2032 en leggen deze vast in een programmaplan. Vanuit dit kader stellen we ook eind 2026 ons Werkplan Zuidwestelijke Delta 2027 op.

BIJLAGE 1
JAARPLANNING
ZUIDWESTELIJKE DELTA 2026

JAARPLANNING ZUIDWESTELIJKE DELTA 2026

		JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Samenwerkingsverband Zuidwestelijke Delta	Voortgangsoverleg Ecologie en waterkwaliteit	14	25		9	20				2	7		
	Voortgangsoverleg zoetwater	20		3	14	18	30			3		10	
	Voortgangsoverleg Waterveiligheid		12		15		4			9		4	
	Gezamenlijk voortgangsoverleg				16							3	
	Beleidsteam		12	26		7				17	1	5	
	Regioteam			2		21					8		26
	Gebiedsoverleg			12		28							3
	Directeurenoverleg												
Nationaal Deltaprogramma	Stuurgroep Deltaprogramma		9		16		11					26	
	Bestuurlijk Platform Zoetwater		5		2	27				17		18	

BIJLAGE 2

COMMUNICATIE- EN PARTICIPATIESTRATEGIE ZUIDWESTELIJKE DELTA 2026

INTERNE SITUATIE

- Per 1 maart 2025 is de nieuwe onafhankelijk programmamanager gestart
- Voorjaar 2026 leveren we het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 op. In deel 1 staat de herijkte Integrale Voorkeursstrategie en in deel 2 hoe we onze visie en strategie concreet vormgeven. Deze Uitvoeringsagenda 2027-2032 vormt de basis om de komende zes jaar invulling te geven aan onze toekomstkoers richting 2050 en 2100
- Het Werkplan 2026 maakt concreet wat we doen: dat zet ons en de partners in de positieve actiemodus. Een actieve betrokkenheid van de partners is nodig
- De samenwerking wordt geëvalueerd met als resultaat een advies aan het Gebiedsoverleg eind 2026. Dit vormt de basis voor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2028-2033

VISIE

- We acteren en communiceren vanuit de visie, strategie en aanpak in het Uitvoeringsprogramma: Op weg naar de Delta 2.0.
- We zetten de zes focuspunten en relevante thema's proactief op de communicatieagenda. De thema's zijn waterveiligheid, ecologie & waterkwaliteit, zoet water, ruimtelijke adaptatie en ruimtelijke uitdagingen. De zes focuspunten zijn Robuuste verbindingen, Van lijnen naar zones, Sponswerking vergroten, Dynamische Deltanatuur, Weerbaar tegen weersextremen en Volkerak-Zoommeer als sleutelgebied
- We werken via verbeelding en de inzet van ontwerpkracht aan een verbindend toekomstbeeld
- We pakken issues en dilemma's bij de kop. Dat doen we samen, open en informeel. Zo pakken we door en worden we enthousiast van het resultaat
- Doordat we ons actief presenteren, zijn we zichtbaar en worden we aangesproken
- Als Programmteam organiseren en faciliteren we. We zoeken hierbij nadrukkelijk de verbinding met de stakeholders en betrekken de juiste partijen
- Via het intensiveren van samenwerkingen werken we aan bewustwording bij de bredere doelgroep

EXTERNE SITUATIE

- Het nieuwe kabinet treedt op 23 februari aan. Dit kabinet wil klimaatdoelen stevig nastreven en "doorpakken" op klimaat, energie en stikstof. Naast mitigatie (minder uitstoot) is er aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenval en droogte (klimaatadaptatie)
- Op 18 maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Binnen de samenwerking krijgen we te maken met nieuwe wethouders. We werken ze in en praten ze bij
- We hebben te maken met een veelheid aan wetten en programma's. Dit is enerzijds een uitdaging hoe slim te acteren en te combineren en anderzijds een kans voor inhoudelijke verrijking, bundeling van subsidies en positionering
- Klimaatbewustzijn groeit steeds meer. Ondernemers geven aan: coalities zijn nodig om te experimenteren met innovaties. Hiernaast zien we dat het urgentiebesef voor de langetermijnopgaven een extra push nodig heeft
- In de regio zien we veel energie op projecten en pilots. Met de resultaten vullen we onze gereedheidskist voor het maken van toekomstkeuzes

AMBITIE

De ambitie van de Zuidwestelijke Delta is om in 2050 de eerste klimaatbestendige regio ter wereld te zijn.
→ Communicatie-ambitie: iedereen heeft een rol in de borging van het Uitvoeringsprogramma. De stakeholders nemen we als volgt mee (via de participatieladder):

- Meebepalen: beslissen. Het Gebiedsoverleg heeft een stevige rol. Getrapt: het meenemen van hun achterbannen/volksvertegenwoordigers
- Meedenken: adviseren. De Regioteam-partijen willen we enthousiast hun rol laten pakken
- Meerdenken: raadplegen. Het betrekken van maatschappelijke partijen buiten het Regioteam op thema, focuspunten + uit de deelgebieden
- Meeweten: informeren. Het informeren van de brede community + geïnteresseerde inwoners

Hierbij draagt communicatie bij aan:

- Meer kennis en bewustwording over de klimaatuitdagingen en hoe daaraan gewerkt wordt

Participatie draagt bij aan:

- Een betere startbasis voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma omdat stakeholders hun kennis hebben ingebracht
- Betere besluitvorming en meer draagvlak voor besluiten omdat stakeholders inbreng hebben en kunnen toetsen aan eigen ontwikkelingen
- Meer vertrouwen in de overheid omdat er naar stakeholders geluisterd wordt en hun inbreng wordt meegenomen

STAKEHOLDERS

Partners Zuidwestelijke Delta

- Overheden: de aangesloten provincies, waterschappen, Rijkspartijen en gemeenten via het Gebiedsoverleg
- Maatschappelijke organisaties: de aangesloten organisaties via het Regioteam
- Kenniscommunity, via kennis- en onderwijsinstellingen zoals DCC en Deltares

Overige stakeholders

- PS-leden provincies, AB-leden waterschappen en gemeenteraadsleden gemeenten (deels rechtstreeks, deels getrapt via handreikingen voor partners)
- Leden maatschappelijke organisaties (idem)
- Ondernemers (deels rechtstreeks, deels getrapt via belangenorganisaties)
- Inwoners (deels rechtstreeks/via media, deels getrapt via gemeenten en andere partijen zoals het Watersnoodmuseum)

ACCOUNTABILITY

Rollen en verantwoordelijkheden

- De Zuidwestelijke Delta-woordvoerders zijn de Gebiedsoverlegvoorzitter, de programmamanager en de Regioteamvoorzitter
- Hiernaast werken we met woordvoerders/ambassadeurs op thema, gebied of focuspunt uit het Gebiedsoverleg en het Regioteam
- De communicatieadviseur Zuidwestelijke Delta coördineert de uitvoering van de communicatie en adviseert het Gebiedsoverleg en de andere teams
- Alle partners werken actief mee: ze dragen inhoudelijk bij aan bv. bijeenkomsten en brengen onderwerpen in. Voor eigen communicatie-activiteiten kunnen zij putten uit de toolkit op zwdelta.nl met bv. een presentatie, animaties en kernboodschappen
- We stemmen strategische onderwerpen en content af via woordvoerders/adviseurs en communicatie-communities zoals Nationaal Deltaprogramma, KasZ, VNSC, PAGW

Onderzoek

- Kwartaalstatistieken van online media: website, nieuwsbrief, social media (LinkedIn, Instagram)
- Onderzoek: communicatie en participatie meenemen in evaluatie samenwerking

RESOURCES

- Capaciteit (een communicatieadviseur met team) en inzet derden (bv. web, video, animaties, design) via communicatiecontract
- Capaciteit (via het secretariaat) en inzet derden (platform) in de interne communicatie en ondersteuning

AANPAK

Uitgangspunten en acties

- Leidraad is de communicatie- en participatieaanpak uit het Uitvoeringsprogramma 2050
- We maken volop gebruik van visualisaties als infographics, video's, animaties en foto's om het Zuidwestelijke Delta-verhaal te vertellen
- Een inhoudelijke mijlpalenkalender geeft overzicht van relevante content
- We intensiveren samenwerkingen om samen invulling te geven aan communicatieactiviteiten, bv. op het gebied van kennis en bewustwording
- We geven stakeholders een actieve rol (zoals mede-organisatie en faciliteren bijeenkomsten, geïnterviewden (taggen), presenteren van eigen pitch

Interne communicatiemiddelen Zuidwestelijke Delta

- Het platform Zuidwestelijke Delta vervult een belangrijke functie in de informatievoorziening en archivering voor de partners. Het bevat bv. een kalender en overlegstukken
- In de SharePoint-omgeving werken we als Programmteam en Beleidsteam samen aan stukken
- Nieuwsbrief: 4x per jaar en rond mijlpalen een nieuwsflash, wat gebeurt er concreet, hoe doe je mee?
- Website zwdelta.nl: we maken volop gebruik van pagina's zoals nieuws, (de terugkoppeling) van evenementen en de projectenpagina
- Social media: we bouwen aan onze online zichtbaarheid via LinkedIn en Instagram
- Toolkit: we passen de toolkit op de website minimaal 1x per kwartaal aan. Hierin zitten bv. een presentatie, animaties, foto's en Q&A's

Middelen voor Deltaprogramma

- Jaarlijkse presentatie op het Nationaal Deltacongres
- Artikelen en input voor Deltanieuws
- Zuidwestelijke Delta in het Deltaprogramma zelf en op deltaprogramma.nl
- Betrekken deltacommunity en deltacommissaris

Participatiemiddelen Zuidwestelijke Delta

Eigen middelen

- Bijeenkomsten: (grote) interactieve netwerk-bijeenkomsten. De Gebiedsconferentie medio oktober heeft hierin een strategische plek. Ook de Kennisdag valt hieronder
- Sessies: een werkconferentie voor de partners in juli en themaworkshops + gebiedssessies om verder aan de slag te gaan met de toekomststrategie uit het Uitvoeringsprogramma
- Werkbezoek(en) (met minister/deltacommissaris)/ excursie(s)

Als partner:

- Participatiebijeenkomsten van partners (bepalen van onze rol)

COLOFON

Uitgave:

Zuidwestelijke Delta

Vastgesteld door het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta op 12 maart 2026

Website en e-mailadres:

zwdelta.nl, secretariaat@zwdelta.nl

Vormgeving:

Zandbeek

Illustraties en fotografie:

Marcel Kentin

Edwin Paree

Maart 2026